

Leader szansą zrównoważonego rozwoju Wielkopolski

ZASADY WERYFIKACJI WNIOSKÓW – wybrane zagadnienia

Beata Jekiełek
Dyrektor Departamentu Działania Delegowanych ARiMR

Rokosowo, 03 – 04 marzec 2011 rok

Wybrane zagadnienia:

1. Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji
2. Obszary objęte ryzykiem tworzenia przez beneficjentów sztucznych warunków celem otrzymania pomocy finansowej
3. Sankcje w postaci zmniejszeń i wykluczeń w działaniu 431
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania...

- 1. Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji**

ARiMR

Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji (1)

- Wyłonieni wykonawcy (lub osoby, którym rzeczywiście realizowały zadania) są podmiotami zewnętrznymi w stosunku do beneficjenta jedynie w wymiarze formalnym. Uczestniczą oni bowiem w strukturach organów LGD lub są w niej zatrudnieni.
Ta sama osoba z jednej strony występuje jako reprezentant LGD, z drugiej zaś jako ostateczny wykonawca zamówienia.
- W takich niejednoznacznych sytuacjach dotyczących bezstronności działań podejmowanych przez zamawiającego (LGD), szczególnie istotna jest kwestia zachowania zasad równego traktowania wykonawców, uczciwej konkurencji i przejrzystości.
- Nieprawidłowości w tym zakresie mogą przełożyć się niekiedy na ocenę możliwości zrefundowania wydatków przedstawionych przez beneficjenta do rozliczenia.

Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji (2)

- Co do zasady LGD nie mają obowiązku stosowania przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*, co jednak nie oznacza, że LGD mogą ponosić koszty kwalifikowalne operacji w sposób całkowicie dowolny, który nie podlega kontroli pod kątem racjonalności i celowości dokonanych wydatków.
- Pomoc wypłacana beneficjentowi z tytułu refundacji poniesionych przez niego kosztów pochodzi ze środków publicznych, a zatem jej wydatkowanie wymaga uwzględnienia nie tylko regulacji szczególnych dotyczących udzielanego wsparcia, lecz również ogólnych przepisów *o finansach publicznych*.

Potwierdzają to postanowienia umowy przyznania pomocy zawartej w dniu 22 września 2009 r. (§ 19 ust. 2 pkt 4), zgodnie z którymi w sprawach nieuregulowanych umową mają w szczególności zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. *o finansach publicznych*.

Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji (3)

- Wydatki podlegające refundacji ze środków publicznych powinny być dokonywane w sposób **celowy, racjonalny i oszczędny**, gwarantujący uzyskanie możliwie najlepszych efektów z danych nakładów i równocześnie poszanowanie **zasad uczciwej konkurencji**.
- Powyższe względy powinny mieć podstawowe znaczenie przy podejmowaniu przez LGD decyzji w zakresie wyłonienia wykonawców poszczególnych zadań w ramach operacji.

LGD winna zatem wykazać, iż wybierając wykonawców spośród członków swoich organów lub pracowników jej biura, kierowała się zasadą wyboru najkorzystniejszej oferty, nie zaś interesami własnymi czy też określonych osób, co jest niepożądane w procesie gospodarowania środkami publicznymi.

Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji (4)

- Beneficjent korzystając ze swobody w określeniu zasad i sposobu przeprowadzenia wyboru wykonawców, powinien jednak zapewnić możliwość zweryfikowania, iż wybrana oferta jest rzeczywiście najkorzystniejsza oraz, co wydaje się szczególnie istotne, że odpowiada ona warunkom cenowym panującym na rynku właściwym dla usługi objętej danym zamówieniem.
- Samorząd Województwa dokonuje analizy (udokumentowanej śladem rewizyjnym), czy poniesione przez LGD koszty operacji, wynikające z umów cywilnoprawnych zawartych z osobami wchodzącymi w skład organów LGD lub zatrudnionymi w jej biurze lub będących członkami rodziny, są zgodne z prawem i kwalifikują się do refundacji.

Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji (5)

- Co do zasady nie ma ograniczeń w możliwości nawiązywania stosunków zobowiązaniowych z kontrahentami pozostającymi w ścisłych związkach prawnych lub faktycznych z danym podmiotem.
- Z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawa, koszty kwalifikowalne operacji mogą być ponoszone w opisany powyżej sposób, przy czym pracownik oceniający wniosek o płatność musi mieć pewność, że koszty nie zostały poniesione przez LGD wbrew zasadzie racjonalnego i celowego dokonywania wydatków.
- Istotne jest zatem ustalenie, czy przy uwzględnieniu zaistniałych okoliczności poniesienie danego kosztu przez beneficjenta było rzeczywiście potrzebne, a jeśli było – to czy został on poniesiony w racjonalnej wysokości.
Ma to bezpośredni wpływ na ocenę możliwości zaliczenia tego kosztu do refundacji.

Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym zlecano realizację zadań w ramach operacji (6)

- Uwaga! Analizie podlegać również powinna kwestia zlecenia danego zadania do wykonania „podmiotom zewnętrznym”, w sytuacji jeśli podmioty te to samo zadanie mogły wykonać w związku z pełnieniem określonej funkcji czy też zatrudnieniem w strukturach LGD.
- SW ma prawo zaistniały problem wyjaśnić z udziałem beneficjenta, przy uwzględnieniu w szczególności charakteru zleconych zadań oraz zakresu kompetencji, które w ramach LGD przysługują wykonawcom tych zadań.

Może się bowiem okazać, że przynajmniej część kosztów operacji została poniesiona przez beneficjenta z naruszeniem zasady racjonalnego i celowego dokonywania wydatków, zaś przyczyną ich wyodrębnienia był wyłącznie zamiar zwiększenia kwoty pomocy do wypłaty.

**Zachowanie konkurencyjności wyboru wykonawców, którym
zlecano realizację zadań w ramach operacji
(7)**

- W takich przypadkach analizie będzie podlegać kwestia, czy podjęte przez beneficjenta działania wyczerpują przesłanki stwierdzenia, że beneficjent sztucznie stworzył warunki wymagane do otrzymania płatności, wbrew celom systemu wsparcia.

ARiMR

2. Obszary objęte ryzykiem tworzenia przez beneficjentów sztucznych warunków celem otrzymania pomocy finansowej

- **Koszty doradztwa**
- **Koszty szkoleń i spotkań aktywizujących**
- **Wykonanie analiz i opracowań dotyczących obszaru objętego LSR**

Obszary objęte ryzykiem (...)

Koszty doradztwa

(1)

- Zgodnie z ust. 3 pkt. 3 załącznika do *rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,*
 - kosztami podlegającymi refundacji są **koszty doradztwa** w zakresie przygotowania wniosku o przyznanie pomocy na realizację operacji w ramach działania Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym wynagrodzenie osób posiadających kwalifikacje lub doświadczenie w zakresie objętym tym wnioskiem.
- Koszty doradztwa prowadzonego przez pracowników LGD poza godzinami pracy w ramach umowy zlecenia mogą być uznane za kwalifikowalne, zgodnie ze stanowiskiem MRiRW wyrażonym w piśmie z dnia 10.11.2009r., znak: DROW/wl/t/821-5/6663/09, **jeżeli doradztwo prowadzone przez pracowników LGD nie zaspakaja potrzeb potencjalnych beneficjentów.**

Obszary objęte ryzykiem (...)

Koszty doradztwa (2)

Przykład 1

- Członkowie Zarządu LGD podpisali z Prezesem Zarządu umowę zlecenia, na przeprowadzenie doradztwa *w zakresie działań objętych PROW 2007- 2013*.
- Umowa nie precyzowała zakresu tematycznego doradztwa, jedynie określała termin wykonania usługi i wynagrodzenie w kwocie 6 000 zł (za 120 godzin doradztwa).
- Przedstawiona do rozliczenia dokumentacja nie potwierdzała jednoznacznie sposobu, w jakim usługa była świadczona. Nie wskazano w przedłożonych dokumentach ilości godzin przeprowadzonych spotkań z poszczególnymi uczestnikami (pomimo wskazania kosztu godzinowego w umowie), listy/danych osób, podmiotów z podaniem oprócz nazwiska/nazw, także adresów, danych kontaktowych, podpisów korzystających z usług doradczych, określenia zakresu doradztwa oraz wskazania, jakich projektów dotyczyło doradztwo.
- Ponadto stwierdzono, iż terminy i miejsca prowadzonego doradztwa pokrywały się z terminami i miejscami prowadzonych szkoleń w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej, głównie pod kątem prowadzonych warsztatów z wypełniania wniosków o przyznanie pomocy.

Obszary objęte ryzykiem (...)

Koszty doradztwa (3)

Przykład 2

- Wiceprezes zarządu LGD (...) zatrudniony jest w LGD na stanowisku Kierownika Biura w zadaniowym systemie czasu pracy. W ramach wykonywanych zadań zobligowany jest m.in. *do prowadzenia doradztwa dla beneficjentów w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy na realizację operacji*. Czynności doradcze dla beneficjentów w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy na realizację operacji wykonuje również asystent biura.
- Dodatkowo LGD zatrudniła 10.06.2009r. na umowę zlecenia kolejną osobę do świadczenia usług doradczych.
- Dokumentacja znajdująca się w teczce aktowej sprawy nie w pełni potwierdza zasadność zlecenia przez LGD usługi doradczej na zewnątrz w kontekście obowiązku świadczenia doradztwa przez pracowników LGD (brak szczegółowej informacji nt. doradztwa świadczonego przez pracowników LGD).
- Ponadto należy nadmienić, iż przyjęta Lokalna Strategia Rozwoju zawiera w swej treści zapisy umożliwiające zlecenie na zewnątrz prowadzenia usług doradczych w każdej gminie, zakładając wydatkowanie środków w okresie realizacji PROW w wysokości 135 000 zł.

Obszary objęte ryzykiem (...)

Koszty szkoleń i spotkań aktywizujących (1)

Przykład 1

- LGD zawarła umowę zlecenia na przeprowadzenie dla liderów wiejskich 3 szkoleń po 5 godzin każde z wynagrodzeniem 2.070,00 zł brutto (138,20 zł/h).
- Umowa nie precyzowała okresu/terminu jej obowiązywania i miejsca realizacji usługi.
- W dniu podpisania umowy zlecenia, zleceniobiorca zrealizował przedmiot umowy i wystawił fakturę, a zleceniodawca w tym samym dniu dokonał kontroli merytorycznej i formalno-prawnej faktury, a następnie zatwierdził kwotę 2 070,00 zł do wypłaty. Ponadto stwierdzono, że przedstawione listy obecności z odbytych szkoleń dotyczyły innego zakresu tematycznego niż wskazywała zawarta umowa.

Obszary objęte ryzykiem (...)

Koszty szkoleń i spotkań aktywizujących (2)

Przykład 2

LGD zawarła umowę z firmą na przeprowadzenie w określonym terminie:

1) ośmiu oddzielnych szkoleń po 7 godzin każde dla: Rady -14 osób, Zarządu – 3 osoby, pracowników biura LGD – 2 osoby. Wszystkie szkolenia dotyczyły zbliżonego merytorycznie zakresu. Ogólna kwota szkolenia wynosiła 10.650,00 zł.

2) ośmiu spotkań aktywizujących w zakresie: wykreowania przewodników wiejskich i prowadzenia lub rozpoczęcia własnego biznesu. Koszt 16.000,00zł.

- Zorganizowanie spotkań aktywizacyjnych trwających 6 godzin dla jednej lub dwóch osób jest nieracjonalne.
- Ponadto, błędy w przedstawionej do rozliczenia dokumentacji w postaci poprawianej daty na liście obecności uczestników spotkania może budzić wątpliwość, dotyczącą rzeczywistego terminu uczestnictwa osób, które potwierdziły pisemnie swoją obecność.

Obszary objęte ryzykiem (...)

Wykonanie analiz i opracowań dotyczących obszaru objętego LSR (1)

- Zgodnie z załącznikiem do *rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*
- **kosztami podlegającymi refundacji** mogą być m.in. koszty wykonania w zakresie niezbędnym do realizacji LSR badań i analiz dotyczących obszaru objętego LSR.

Obszary objęte ryzykiem (...)

Wykonanie analiz i opracowań dotyczących obszaru objętego LSR (2)

Przykład

W 2008 r. LGD opracowała Lokalną Strategię Rozwoju, niemniej jednak już w 2009 r. LGD zleciła firmie wykonanie czterech analiz i opracowań dot. obszaru funkcjonowania LGD na łączną kwotę 90.000,00zł.

Przygotowane analizy nie zawierały informacji, na podstawie jakich badań, czy też źródeł zostały wykonane (bibliografia).

Wykonana przez audytorów wrywkowa analiza tylko jednego produktu wykazała, że część informacji jest tożsama z informacjami zawartymi w LSR, Internecie (www.sciaga.pl) i Atlasie Jezior Polskich, co może determinować charakter wartości dodanej opracowania w kontekście realizacji LSR.

Ponadto należy zaznaczyć, iż LGD w zatwierdzonej LSR ujęła pakiet operacji przewidzianych do realizacji w okresie 2007-2013, obejmujący m.in. przeprowadzenie 9 analiz i opracowań (podając nazwę, opis i wartość każdej operacji) o łącznej wartości 180 000 zł. Przyjęcie ww. wartości w LSR ma wpływ na merytoryczną ocenę składanych wniosków o przyznanie pomocy (zasadność, racjonalność planowanych do poniesienia kosztów kwalifikowanych w ramach działania 431) oraz wniosków o płatność.

Obszary objęte ryzykiem (...) (11)

Powyższe przykłady mogą wskazywać na tworzenie przez beneficjentów sztucznych warunków (w większości przypadków już na etapie tworzenia LSR), w celu otrzymania środków finansowych z PROW 2007-2013, co jest naruszeniem **art. 4 ust 8 rozporządzenia (WE) nr 65/2011**, zgodnie z którym –

nie dokonuje się żadnych płatności na rzecz beneficjentów w odniesieniu do których stwierdzono, że sztucznie stworzyli warunki wymagane do otrzymania takich płatności, aby uzyskać korzyści sprzeczne z celami systemu wsparcia.

3. Sankcje w postaci zmniejszeń i wykluczeń w działaniu 431
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania...

ARiMR

Sankcje w postaci zmniejszeń i wykluczeń w działaniu 431

Funkcjonowanie lokalnej grupy działania...

(1)

- W dniu 29 stycznia 2011 roku weszło w życie *Rozporządzenie Komisji (UE) nr 65/2011 (Dz. U. L 25 z 28.01.2011 r., str. 8) ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w odniesieniu do wprowadzenia procedur kontroli oraz zasady wzajemnej zgodności w zakresie środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.*
- Niniejsze rozporządzenie zastępuje i uchyla Rozporządzenie (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. (...).

Rozporządzenie to stosuje się od dnia 1 stycznia 2011 roku.

ARiMR

Sankcje w postaci zmniejszeń i wykluczeń w działaniu 431

Funkcjonowanie lokalnej grupy działania...

(2)

- Zgodnie z przepisami art. 34 ust. 1 Rozporządzenia 65/2011 w odniesieniu do wniosków o płatność składanych po 1 stycznia 2011 r. w ramach działania 431 Funkcjonowanie (...) stosuje się **sankcje zmniejszeń i wykluczeń**.
- W związku z faktem, iż obowiązujące procedury dot. obsługi wniosku o płatność dla działania 431 Funkcjonowanie (...) – KP-611-194-ARiMR/2/z nie uwzględniają sankcji, o których mowa, wraz z pismem: ZP-100-DDD_6932-01/WL-AK/11 z dnia 8.02.2011 r. została przekazana instrukcja wypełniania **pkt.9** – części **E2 karty weryfikacji wniosku o płatność** - w oparciu o którą należy dokonywać weryfikacji wniosków o płatność złożonych po 1 stycznia 2011 roku i dotyczących pomocy przyznanej na rok 2010.

Sankcje w postaci zmniejszeń i wykluczeń w działaniu 431

Funkcjonowanie lokalnej grupy działania...

(3)

Zmniejszenia i wykluczenia

- W przypadku, gdy wnioskowana przez beneficjenta kwota pomocy dla danego etapu operacji przekracza o więcej niż 3% kwotę obliczoną przez UM na podstawie prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych, zostanie zastosowane zmniejszenie zgodnie z art. 30 ust. 1 Rozporządzenia Komisji nr 65/2011.
- Oznacza to, że kwota do refundacji zostanie pomniejszona o kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą pomocy a kwotą pomocy obliczoną przez UM na podstawie prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych.
- Zmniejszenie nie będzie miało zastosowania, jeżeli Beneficjent udowodni, że nie ponosi winy za włączenie niekwalifikującej się kwoty do kwoty pomocy.

***DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ***

Beata Jekielek
Dyrektor Departamentu Działań Delegowanych
ARiMR